

Національна академія аграрних наук України
Інститут кормів та сільського господарства Поділля



«2016: ЗЕРНОБОБОВІ КУЛЬТУРИ ТА СОЯ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ»

**Матеріали
міжнародної наукової конференції
(присвяченої 80-річчю з дня народження
академіка НААН А. О. Бабича)**

Вінниця, Україна
11–12 серпня 2016 р.

норми висіву 1,5 млн шт./га та дози добрив $N_{60}P_{60}K_{60}$, і становив 42 т/га.

Урожайність насіння чини посівної залежно від норм висіву та удобрення у 2014 році за норми висіву 1,5 млн шт./га та дози добрив $N_{60}P_{60}K_{60}$ становила 2,8 т/га, а у 2015 році урожайність була меншою через відсутність опадів у важливий для чини період (фази бутонізації та цвітіння) і становила 2,2 т/га. Таким чином, на врожайність чини посівної впливають не тільки норми висіву та удобрення, а також погодні умови.

УДК 635.657:581.16

© 2016

Н. О. Вус

О. М. Безугла, кандидат сільськогосподарських наук

Л. Н. Кобизєва, доктор сільськогосподарських наук

Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН

МІНЛИВІСТЬ ВМІСТУ БІЛКА У КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ НУТУ В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Насіння бобових культур складає важливу частину раціону людини завдяки порівняно високому вмісту білка, мінералів та вітамінів. Нут – це дешеве джерело високоякісного білка в раціоні мільйонів людей в країнах, що розвиваються, які не можуть дозволити собі тваринний білок для збалансованого харчування. За якістю білок нуту поступається тільки білку молока. Це друга по важливості зернобобова культура у світі, а в деяких частинах, таких як Індійський субконтинент – перша. У культурі виділяють два основних морфотипи нуту: *desi* і *kabuli*.

Багаторічне вивчення колекції нуту лабораторії зернобобових і круп'яних культур Національного центру генетичних ресурсів рослин України дало змогу проаналізувати особливості мінливості вмісту білка в колекційних зразках у різні за погодними умовами роки вирощування нуту в зоні східного Лісостепу України. Встановлено, що в цьому регіоні рівень білка у зразків морфотипів *desi* і *kabuli* відрізняється неістотно, коливання його за роками мають однакові закономірності у зразків обох морфотипів. Вміст білка залежить від особливостей сорту і погодних умов. У зразків типу *kabuli* відмічається дещо вищий рівень білка, ніж у зразків типу *desi*, але ця різниця неістотна. У вологі роки вміст білка нижчий, ніж у посушливі у зразків обох морфотипів. Було виділено джерела підвищеного вмісту білка: 30 зразків типу *kabuli*, та 3 – *desi*. З цих зразків – 22 українського походження.